

RZECZPOSPOLITA
POLSKA

(12)

OPIS OCHRONNY WZORU PRZEMYSŁOWEGO

(19) **PL** (11) **25516**

(21) Numer zgłoszenia: **27636**

(51) Klasyfikacja:
19-04

Urząd Patentowy
Rzeczypospolitej Polskiej

(22) Data zgłoszenia: **14.05.2019**

(54)

Projekt pomnika

(45) O udzieleniu prawa z rejestracji ogłoszono:
30.09.2019 WUP 9/2019

(73) Uprawniony z rejestracji wzoru przemysłowego:
DREWICZ MARCIN ROBERT, Warszawa, (PL)

(72) Twórca(y) wzoru przemysłowego:
MARCIN ROBERT DREWICZ, Warszawa, (PL)

PL 25516

Opis wzoru przemysłowego

Przedmiotem zgłoszenia jest projekt konnego pomnika generała broni Tadeusza Jordan Rozwadowskiego. Projekt zawarty jest na szesnastu zszytych stronach formatu A4. Na stronach o numerach 1–2 (w tym tytułowa), 5–6, 9–10, 13–16 (w tym ostatnia kontrtytułowa) znajduje się drukowany tekst opisu, zaś na pozostałych sześciu stronach znajdują się numerowane od I do VI arkusze zawierające odręczne szkice-rysunki w kolorze czarnym wraz z odręcznymi opisami tekstowymi w kolorze czarnym oraz czerwonym. Cała publikacja stanowi opis-komentarz do treści tych szkiców-rysunków.

Ilustracja wzoru

Marcin Drewicz

**OPIS DO PROJEKTU KONNEGO POMNIKA
GENERAŁA BRONI
TADEUSZA JORDAN ROZWADOWSKIEGO
DLA WARSZAWY**

[29 listopada 2018, Warszawa]

Broszura liczy stron: 16 (szesnaście), w tym 10 – tekst i 6 – rysunki/arkusze

© Copyright by Marcin Drewicz 2019

Wydano nakładem autora

Warszawa 2019

Niniejszy opis stanowi rozwinięcie, wraz z poprawkami, treści artykułu autorstwa Marcina Drewicza pt. „Postawmy Rozwadowskiemu pomnik w Warszawie” publikowanego na portalu „Arcana” od dn. 3 kwietnia 2013 r. (godz. 18:57).

Rysowany projekt liczy sześć arkuszy formatu w oryginale A4, numerowanych liczbami rzymskimi, czerwonym kolorem, zaopatrzonych każdy w następującą adnotację:

„Autor: dr Marcin Robert Drewicz (dr Marcin Drewicz), Warszawa 28 listopada 2018 roku, według własnej koncepcji opublikowanej z dniem 3 kwietnia 2013 roku na portalu 'Arcana' zatytułowanej: 'Postawmy Rozwadowskiemu pomnik w Warszawie' „,

Rysunek jest odręczny. Zasadą kompozycji cokołu jest natomiast symetria. Braki symetrii na rysunku nie są zamierzone, lecz są one tylko skutkiem niepewności ręki rysownika. Korektę co do symetrii obrazu każdy oglądający może sam bez trudu uczynić.

Arkusz I

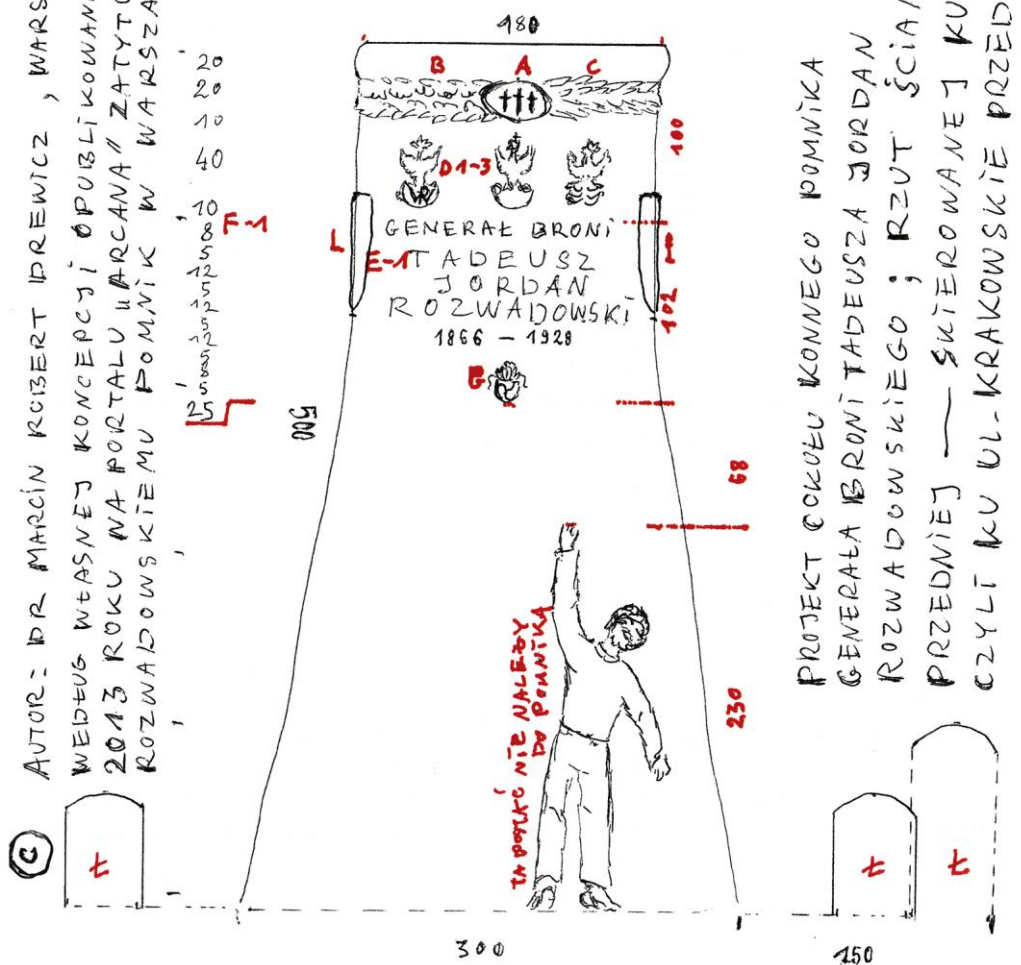
Projekt cokołu... rzut ściany przedniej (ze wzmianką o ścianie tylnej)

Cokół powinien być wykonany z granitu o nie polerowanej powierzchni (tak jak np. krakowski Pomnik Grunwaldzki), lecz mieć jednolitą powierzchnię, więc bez akcentowania spójń i bez celowej rustykacji (inaczej niż krakowski Pomnik Grunwaldzki). Na tę możliwie jednolicie gładką, acz nie polerowaną powierzchnię położone będą spiżowe (brązowe) płaskorzeźbione znaki w płycinach o głębokości ok. 2 cm., odpowiadających kształtem tym znakom, oraz spiżowe napisy (można także rozważyć użycie form płaskorzeźbionych bezpośrednio w kamieniu – dla znaków, oraz użycie liter li tylko kutech w kamiennej powierzchni cokołu, bez wypełniania ich metalem; to zależy także od barwy granitu).

Pozioma platforma na szczycie powinna być (inaczej niż to jest na rysunku) nieco wypukła, i polerowana, a to dla lepszego odpływu wód opadowych.

Cokół ma wysokość 500 (centymetrów; w dalszym opisie nazwę jednostki miary pomijamy), oś szerokości cokołu u jego szczytu liczy 180, oś jego szerokości u podstawy liczy 300 (gdyż cokół jest o poziomym przekroju elipsoidalnym). Nie przewiduje się schodów.

AUTOR: DR MARCIN ROBERT DREWICZ, WARSZAWA 28 LISTOPADA 2018 R.
 WEDŁUG WŁASNEJ KONCEPCJI OPUBLIKOWANEJ Z DNIEŃ 3 KWIEŹNIA
 2013 ROKU NA PORTALU "ARCANIA" ZATYTULOWANEJ: "POSTAWMY
 ROZWAJDOWSKIEMU POMNIK W WARSZAWIE".

F-2
 E-2
 SZERA SZEROKOŚĆ MA IMIENIA

NAPIS NA ŚCIANĘ TYLNA
 COKŁU, DO WMIĘSZCZE-
 NIA 80 CM. PONIŻEJ
 WIERZCHOŁKA COKŁU

PROJEKT COKŁU KONNEGO POMNIKA
 GENERAŁA BRONI TADEUSZA JORDAN
 ROZWAJDOWSKIEGO; RZUT ŚCIANY
 PRZEDNIEJ — SKIEROWANEJ KU WSCH-PN-WSCHOD,
 CZYLI KU UL. KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE

100
 WIERZCHOŁKA
 COKŁU

SKALA 1 : 33,333

ARKUSZ I / 52850

PROJEKT COKOŁU KONNEGO POMNIKA GENERATA BRONI
TADUSZA JORDAN ROZWAŃSKIEGO; RZUT LEWEGO
BOKU — SKIEROWANEGO KU PN-PN-ZACH., CZYLI
KU STAREMU MIASTU

Gdyby jednak budowano schody, to cokół i wraz z nim cały pomnik musiałby być wyższy o miarę wysokości tych schodów.

Kamienna platforma na szczycie ma obrzeże obłe „poduszkowate”. Pod nią pociągnięta jest naokoło pomnika opaska (spizowa) składająca się ze wstęg liści dębowych (B) i laurowych (C) przedzielanych przewiązkami (H, Arkusz II, ale węższymi niż na rysunku).

Na ścianie przedniej rolę przewiązki pełni elipsoidalny poziomy medalion z Trzema Krzyżami (rozważany też był wizerunek Matki Boskiej Częstochowskiej, Matki Boskiej z Katedry Lwowskiej lub jakiś inny religijny wizerunek właściwy dla gen. Rozwadowskiego, jeśli o takim mamy dziś wiedzę).

Pod przewiązką z Trzema Krzyżami umieszczono trzy orły wojskowe na żołnierskie czapki „armii trzech Józefów” (D 1-3), od lewej – najbardziej typowy orzeł Błękitnej Armii Hallera, z literami WP na tarczy amazonek (D-1); najbardziej typowy orzeł wojsk Armii Krajowej (sic! tej z lat 1918-1919), czyli wojsk królewicko-galicyjskich, w barokowej koronie z krzyżem (D-2; dwa pozostałe w koronach gotyckich), jaki niebawem został rozpowszechniony w całym Wojsku Polskim (i w kolejnej swej odmianie jest używany także obecnie); najbardziej typowy orzeł Armii Wielkopolskiej, inaczej niż dwa pozostałe bez tarczy amazonek, a za to z rozwiniętym rysunkiem ogona (D-3).

Pod orłami znajduje się napis jak na rysunku (E-1). Pod napisem, czyli pod latami życia gen. Rozwadowskiego znajduje się w formie pełnej uroczystej herb Trąby – Domu Rozwadowskich (G).

Po bokach napisu (E-1) są widoczne w skrócie, a położone na bokach cokołu płaskorzeźby herbów (L oraz I; o ich ewentualnym nieznacznym przemieszczeniu patrz: uwaga w opisie Arkusza III).

Tego i innych arkuszy dotyczą następujące napisy i zasady:

- a. liczby koloru czerwonego (tu po prawej) oznaczają w układzie pionowym rozmiary poszczególnych sekcji cokołu co do ich zagospodarowania. Jak zatem widać, do wysokości 298 (230+68) licząc od dołu powierzchnia cokołu od jego przodu jest naga;
- b. liczby koloru czarnego (F-1, tu po lewej) oznaczają w układzie pionowym rozmiary poszczególnych pasów (w tym odległości pomiędzy znakami oraz pomiędzy wierszami) w strefie zagospodarowanej cokołu – strefie górnej. Tak na przykład, licząc od góry, „poduszkowata” płyta ma szerokość 20, wstęga (B-C) też 20, a odległość od dolnej krawędzi wstęgi do czubków koron orłów wynosi 10.

Na ścianie tylnej cokołu przewiduje się umieszczenie, na wysokości 80 albo 100 poniżej szczytu cokołu, napisu (E-2) czcionką albo nieregularną (rodzaj bazgrołu, byle czytelnego), albo taką, jaką stosowano w dawnych maszynach do pisania, o szerokości F-2.

Literami Ł (także na Arkuszu III) oznaczono propozycje co do ogrodzenia pomnika. Ogólnie rzecz ujmując powinny to być granitowe słupy lub bloki (sprawa kształtu jest otwarta) o wysokości ok. 130 i szerokości ok. 75, połączone czy to grubymi łańcuchami (M, Arkusz III), czy to kamienną balustradą, lub też ustawione gęściej niż podano na Arkuszu III.

W zakresie wystroju ogrodzenia, acz zarazem w zgodzie ze stylem cokołu i pomnika, można się inspirować wzorami pochodzącymi z wybranych cmentarzy wojennych wybudowanych przez wojskowe władze austriackie jeszcze w trakcie pierwszej wojny światowej w pasie Beskidów i Podbeskidzia po przejściu ofensywy gorlickiej roku 1915.

Ogrodzenie ma pełnić i tę rolę, aby do samego pomnika ludzie nie podchodzili (i go nie dotykali), i aby nie zagrażały mu samochody, jakie wprowadzie powoli, ale jednak będą manewrować z tyłu i po bokach pomnika (gdyż wszystkie dotychczasowe funkcje dla pasa drogi ul. Karaszewicza-Tokarzewskiego zamierzamy pozostawić, aczkolwiek z konieczności uszczuplić tę przestrzeń o kilka miejsc parkingowych).

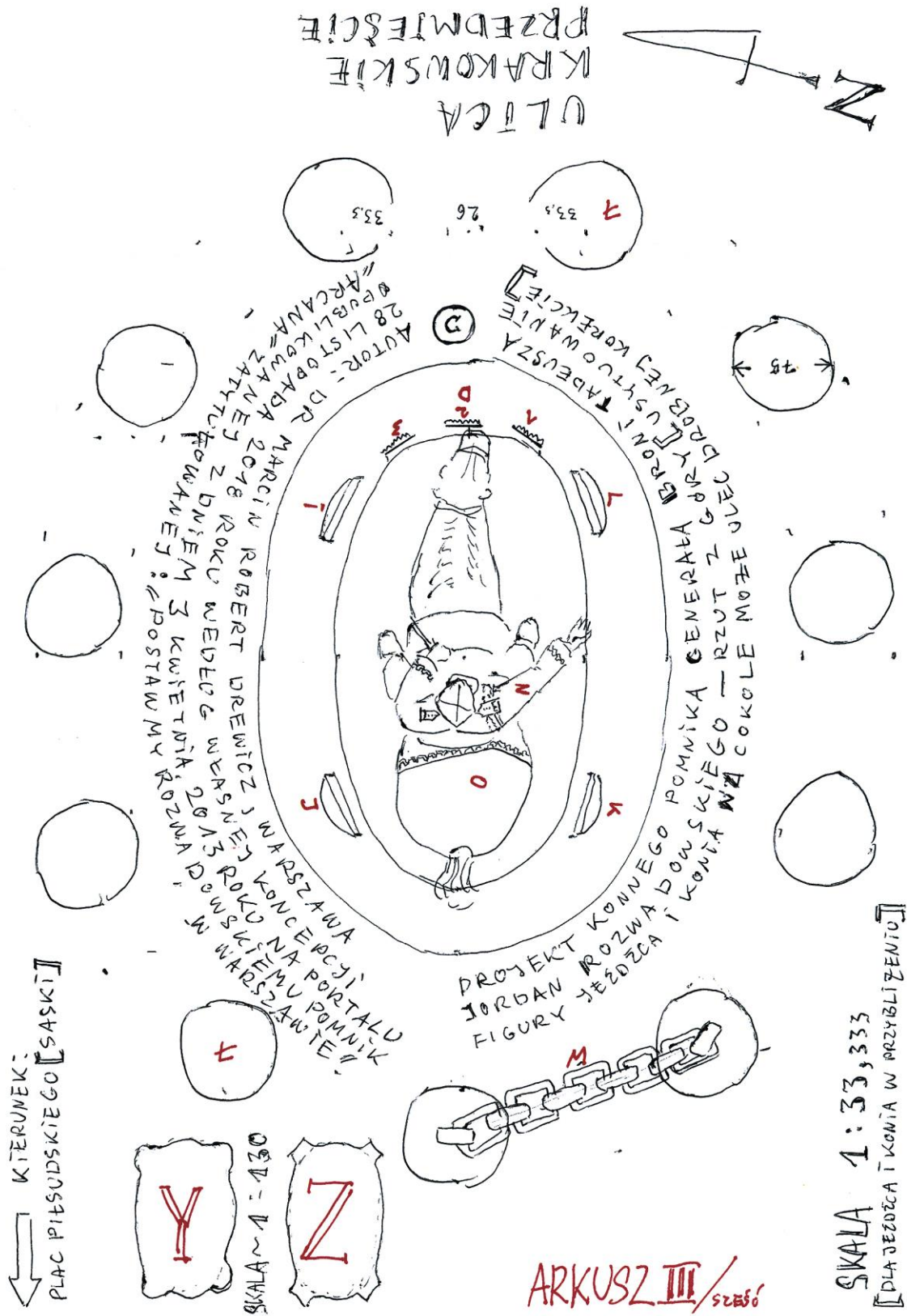
Arkusz II

Projekt rzutu lewego boku cokołu (oraz znaki i napisy na bok prawy)

Treści już podanych oraz tych analogicznych dla Arkusza I już tu nie powtarzamy. Oś długości cokołu wynosi 330 u szczytu i 430 u podstawy. Czarne liczby (F-33) oznaczają odległości pomiędzy znakami i napisami w układzie poziomym.

Herby dwóch miast i dwóch ziem, łącznie z wieńczącymi je polskimi koronami królewskimi, mają wymiary 67:45 każdy.

Są to herby: Ziemi Lubelskiej (I), Galicji dwudzielny (J), Lwowa (K) oraz Warszawy (L); wszystkie one, co dotyczy zwłaszcza dwóch ostatnich, bez szarf, dewiz ani orderów. Korony, zawsze z krzyżem na szczycie, można zastosować więcej niż jedną, acz w zgodności z zasadami heraldyki: „łokietkową”, „baciarellowską” oraz barokową „zygmuntowską”; jedną z tych dwóch powtórnie, skoro wzorów koron jest trzy, a herby cztery. Można też zastosować naprzemiennie dwie: barokową oraz „baciarellowską”.

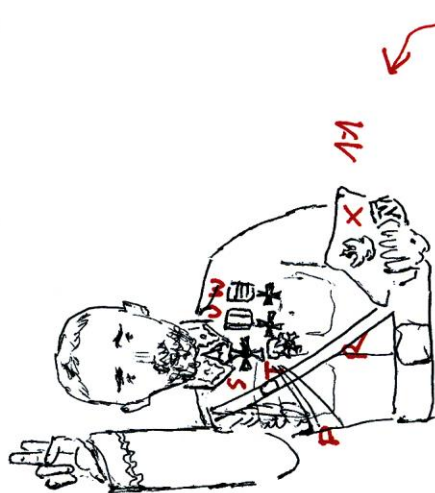
© AUTOR: DR MARCIN DREWICZ, WARSZAWA 28 LISTOPADA 2018 ROKU, WEDŁUG WŁASNEJ KONSEPCJI OPUBLIKOWANEJ 2 DNIEM 3 KWIEŹNIA 2013 ROKU NA PORTALU "NARCANA" ZATYTULOWANEJ: "POSTAWMY ROZWAPOWSKIEMU POMNIK W WARSZAWIE".

RECE - CZAPKA - GŁOWA

WARIANT 1

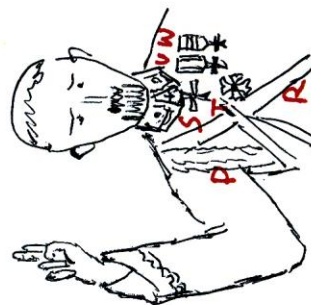

PROJEKT — PROFIL LEWY
FIGUR JEŹDZCA I KONIA, T.J.
POMNIKA GENERAŁA BRONI
TADEUSZA JORDANA ROZ-
WAPOWSKIEGO.

1.1

RECE - CZAPKA - GŁOWA - WARIANT

1.2

ARKUSZ IV / szasó

SZCZEGÓŁY MUNDURU GENERAŁSKIEGO
ORAZ WARIANTY UKŁADU RĄK POSTACI

SKALA [RYSUNKU POSTACI KONNEJ] 1 : 28,57

Arkusz III

Rzut z góry

Całe założenie, a więc w wymiarze brutto – od południowego lica ogrodzenia południowego do północnego lica ogrodzenia północnego, ma mieć maksymalną szerokość 600 (cokół+dwa razy po 150), i analogicznie – długość 730.

Obrys ogrodzenia może być nieco mniej elipsoidalny, a nieco bardziej zmierzający ku rzutowi prostokąta, przez co całość stać się może węższa o kilkadziesiąt centymetrów; ale tak tylko wtedy, gdyby tego bezwzględnie wymagały potrzeby ruchu kołowego i parkowania w pasie drogi ul. Karaszewicza-Tokarzewskiego (a na to z przyczyny dostatku miejsca się nie zanoszą).

Kwestią otwartą jest też dostęp do samego pomnika od strony ul. Krakowskie Przedmieście, a to w celu składania bezpośrednio pod nim wieńców, kwiatów, lampek itp. Czy to ma być spiżowa bramka (jak przyozdobiona?), czy stalowy zdejmowany z jednej strony łańcuch, i kto by miał to („na kłódkę”) zamykać i otwierać, przy jakich okazjach „tak”, a kiedy „nie”?

Rzut z góry najlepiej obrazuje potrzebę rozważenia nieznacznego odsunięcia ku tyłowi pomnika, więc ku sekcjom napisów na jego bokach, tarcz herbowych Lubelszczyzny (I) i Warszawy (L), więc przysunięcia o tyle samo ku przodowi pomnika tarcz herbowych Lwowa (K) i Galicji (J).

Miałoby to na celu uniknięcie widoku znaków w skrócie (w przekroju zbliżonym do poprzecznego), więc dla widoku od przodu (Arkusz I) krawędzi herbów, analogicznie dla widoku od tyłu, lecz także dla widoków bocznych (Arkusz II) – z przodu cokołu krawędzi orłów (D-1 i D-3) oraz z tyłu napisu E-2.

W tym celu można także przyjąć inny kształt cokołu, czyli złamać jego poziomy elipsoidalny przekrój czterema narożnikami, upodabniając ów przekrój do prostokąta. Narożniki można ponadto wyprofilować w postaci pilastrów, jak to podano na przykładach Y i Z.

Taki zabieg ożywi formę cokołu, zgodnie z sygnalizowanymi już w artykule z roku 2013 XIX-wiecznymi i dawniejszymi inspiracjami, a zarazem pozwoli zakryć owe widoki znaków – herbów, orłów, napisu – w skrócie (w przekroju). W takim przypadku wspomniane wyżej „przesuwanie” tarcz herbowych będzie już zbędne.

Arkusz IV

Lewy profil figury jeźdźcy i konia oraz szczegóły munduru generalskiego i dwa (spośród czterech) warianty układu rąk, głowy i czapki

Figura jeźdźcy i konia ma łącznie mierzyć 400 wysokości, jej długość i szerokość są tego pochodnymi, na tym etapie projektowania jeszcze nieznanymi.

Figura ma być realistyczna, w dobrym XIX-wiecznym (i dawniejszym) stylu, na co zwracaliśmy uwagę już w owym artykule z kwietnia 2013 roku. Wszelkie obiekty i kształty na powierzchni figury i przecież na cokole mają być żnięte (odlewane) kanciasto (a nie obło), tak aby światło dnia jak najlepiej rysowało rzeźbę wszystkich powierzchni.

Oczywiście koń (O), inaczej niż na rysunku, będzie kawaleryjski, więc smukły, szlachetnej rasy, a nie ciężki pociągowy „perszeron”. Może i powinien to być rzeźbiarski portret ulubionego wierzchowca generała Rozwadowskiego (o ile obecnie mamy wiedzę na ten temat), od czego zależy też płęć mającego być wyrzeźbionym konia.

Czaprak (według wzoru z lat 1919-1920) ma być z generalskim wężykiem i z orzełkami. Siodło i rząd koński mogą być austriackie (o ile do roku 1920 nie zaczęto tych przedmiotów produkować w Polsce wedle nowego wzoru), co wiąże się też ze sposobem troczenia do siodła austriackiej szabli w pochwie.

Mundur jeźdźcy (N) – mającego oczywiście wiernie odtworzone rysy twarzy, zarost, zarys głowy i proporcje ciała generała Rozwadowskiego – ma być polski generalski – wzór 1919, a więc przepasany w talii generalskim pasem z klamrą, już z podobnymi jak dziś naramiennikami (więc nie tzw. trzepaczkami z czasów „beselerowskich”), z charakterystycznymi generalskimi wężykami i z orzełkami na kołnierzu, z wężykami na rękawach, z lampasami na spodniach, długimi butami, ostrogami itd. (o czapce dalej).

W każdej z czterech wersji układu rąk kolejne cechy munduru jeźdźcy będą następujące:

Koalicyjka z prawego ramienia (R), możliwie mało rozbudowane akselbanty na prawym ramieniu (P), pod szyją Krzyż Komandorski Virtuti Militari (S), nieco niżej, na mostku, Krzyż Marii Teresy (T), na lewej piersi Krzyż Srebrny Virtuti Militari (U) oraz Krzyż Walecznych z belkami oznaczającymi jego czterokrotność (W).

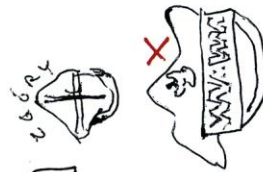
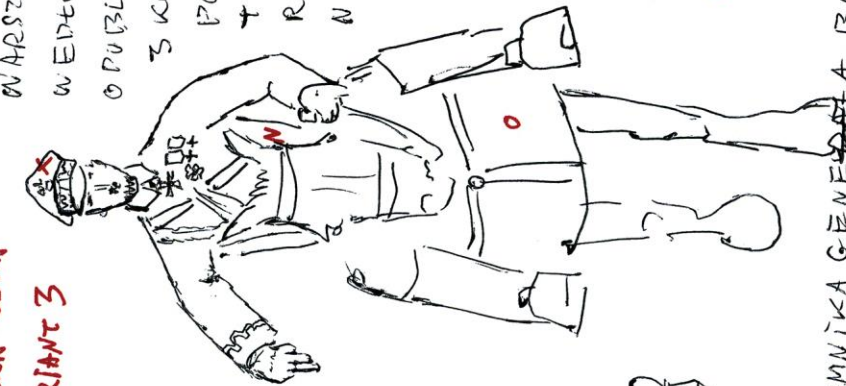
- (C) AUTOR: DR MARCIN DREWIEZ,
 WARSZAWA 28 LISTOPADA 2018 R.,
 WEDŁUG WŁASNEJ KONCEPCJI
 OPUBLIKOWANEJ Z DNIEŃ
 3 KWIETNIA 2013 ROKU NA
 PORTALU "ARCANA" Z TYTUŁOWANEJ
 "POSTAWMY ROZWAĐOWSKIE MU DOM-
 NIK W WARSZAWIE".

REG-E-CZAPKA-GŁOWA

WARIANT 3

REG-E-CZAPKA-GŁOWA
 WARIANT 2

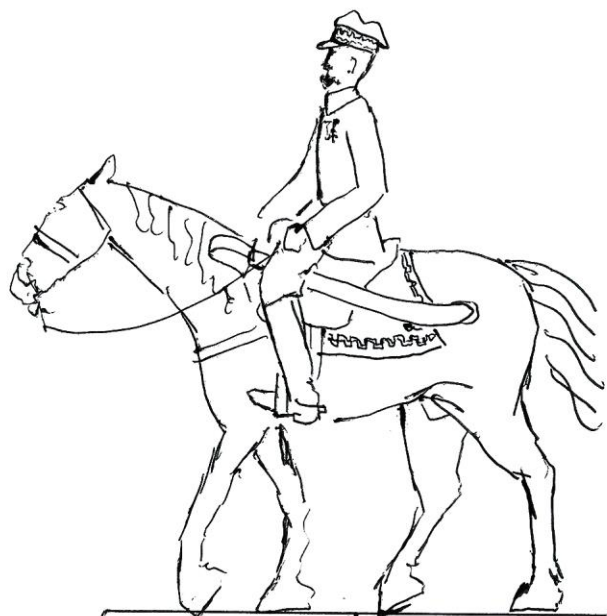

ARKUSZ V / 9261

PROJEKT POMNIKA GENEŁA BRONI TADEUSZA JORDANA
 ROZWAĐOWSKIEGO — WIDOK POSTACI YEŁDZCA I KONIA
 OD PRZODU ORAZ SZCZEGŁY MUNDURU GENEŁA —
 WIEGO I WARIANTY UKŁADU RĄK.

SKALA: 1 : 27,53

© AUTOR: DR MARCIN DREWICZ, WARSZAWA 28 LISTOPADA 2018 ROKU, WEDŁUG WŁASNEJ
KONCEPCJI OPUBLIKOWANEJ Z DNIEŃ 3 KWIEŹNIA 2013 ROKU NA PORTALU "ARCANIA"
ZATYTULOWANEJ: "POSTAWNY ROZWADOWSKIEMU POMNIK W WARSZAWIE".

ARKUSZ VI / sześć

4 m

5 m

ZARYS PROFILU KONNEGO POMNIKA GENERAŁA BRONI TADEUSZA
JORDANA ROZWADOWSKIEGO.

SKALA 1 : 37,383

Jeśli ówczesny regulamin dozwalał noszenie Komandorii VM (i innych wymienionych odznaczeń) bez akselbantów, to z owych akselbantów można zrezygnować.

Wskazane jest za to uwypuklenie mundurowych guzików – z orzełkami, oraz zarysu kieszeni.

Arkusz V

Widok postaci jeźdźca i konia od przodu
oraz szczegóły munduru generalskiego i dwa kolejne (spośród czterech)
warianty układu rąk, głowy i czapki; opis wszystkich wariantów

Lewy profil figury na Arkuszu IV jest ujęty w wariacie, kiedy to generał z odkrytą głową i wyciągniętymi w górę do przodu dwoma palcami prawej ręki składa przysięgę-zobowiązanie.

Generalską czapkę (X), z orzełkiem „królewicko-galicyskim”, z wężykiem na otoku, rogatywkę ze sztywnym daszkiem (z generalskimi pasami) i ze skrzyżowanymi liniami na wierzchu, ale miękką (sic!), więc ulegającą formowaniu (nieco na bakier), trzyma on za daszek, orzełkiem do przodu, podchwytym w lewej ręce, regulaminowo, a więc – jak rozumiemy – dłonią opartą swym wierzchem w dosiadzie na lewym udzie, a ściślej – na lewej pachwinie. Tym sposobem nie jest zasłonięty tors, na którym znajduje się owe kilka obiektów, o jakich wyżej.

Skoro obydwie dłonie jeźdźca są zajęte, lejce wierzchowca leżą swobodnie, a sam wierzchowiec przyjmuje pozycję dość statyczną, aby niejako „pozwolić” swojemu panu swobodnie złożyć tę przysięgę.

W wariacie 1-1 jeździec wyciąga rękę bardziej na wprost, bez odwodzenia łokcia w bok (jakby „wyrwał się do odpowiedzi”), podobnie jak to czyni Dowborczyk swoją uzbrojoną w szablę ręką na warszawskim pomniku (oczywiście ręka gen. Rozwadowskiego jest nieuzbrojona). Jednakże figura Dowborczyka wykonuje zarazem skręt tułowia na osi kręgosłupa w lewo, czego w naszym przypadku należy unikać.

Unikamy tego poprzez przyjęcie wariantu 1-2, kiedy to wzniesione ramię jest nieco odwiedzone w prawo, a ręka bardziej wyraźnie zgięta w łokciu (wciąż Arkusz IV).

Dalsze dwa z czterech wariantów mają te wspólne cechy, że jeździec jest w generalskiej czapce na głowie – miękkiej, trochę na bakier, lewą dłonią spokojnie trzyma wodze rumaka, a prawe ramię ma opuszczone i nieco odwiedzone od tułowia (Arkusz V).

Wyobraźmy sobie historyczną scenę, latem roku 1920 powtarzającą się w tym właśnie miejscu, gdzie chcemy zlokalizować pomnik gen. Rozwadowskiego (o jakiej była już mowa w owym artykule z roku 2013). Od prawej strony, czyli od odległego Placu Trzech Krzyży, defilują Krakowskim Przedmieściem wojska zmierzające na pobliski już front (dalej Nowym Zjazdem, na improwizowany po zniszczeniu Most Kierbedzia i na takó¿ improwizowane po zniszczeniach praskie dworce kolejowe, a w pewnym okresie ju¿ tylko piechotą pod Radzymin).

W wariancie 2 postać jeźdźca wita więc i zaprasza nadchodzące od strony prawej szeregi serdecznym ojcowskim gestem. Głowa jest lekko pochylona w dół i skierowana w prawo, jakby w lekkim ukłonie; twarz jest życzliwie uśmiechnięta; prawe ramię skierowane nieco w dół ku nadciągającym, „z otwartą dłonią” swoją wewnętrzną stroną skierowaną na wpół ku górze, jakby jeździec chciał wykonać zapraszający, czyli jakby zagarniający gest i powiedzieć: „Witajcie drodzy przyjaciele... Bywajcie... Jak się macie... Nadciągajcie... Śmiało... I tędy właśnie, przede mną, raźno przeciągajcie...”.

W tymże wariancie 2 koń takó¿ powinien witać nadciągających, skręcać głowę nieco w prawo i wyciągać ją ku nim „jak do siana”, a więc lekko w prawo-dół, a zarazem nogami wykonując jakiś zgrabny przekrok, byle nie dynamiczny.

W wariancie 3 postać jeźdźca siedzi nieruchomo, prosto i spogląda przed siebie w dal (w poprzednich wariantach spogląda wszakże albo lekko ku górze, albo lekko ku dołowi), a koń, z głową skierowaną i pochyloną na wprost, jak zazwyczaj, nogami wykonuje lekki gest, jakby się chciał osadzić w miejscu, czemu może towarzyszyć lekkie pofalowanie grzywy i zwłaszcza ogona. Można rzec, że sztywno siedzący jeździec osadza konia, ale by tę czynność tylko lekko zaakcentować, w marszu, a nie po jakimś szybkim biegu.

Prawe ramię jest nieco odwiedzione od tułowia i na wpół opuszczone. Jakkolwiek w wariantach 1-1 i 1-2 jeździec unosił dwa palce ku górze, to w wariancie 3 kieruje dwa wyprostowane palce pionowo w dół, tak jakby chciał nimi coś w ziemię wbić. Owe dwa palce oraz nieomal poziomo ułożony wierzch dłoni, stanowią pomiędzy sobą nieomal kąt prosty. Jeździec, wraz z koniem, wyraża niejako „przez zaciśnięte zęby” nakaz: „Tu zostaniemy! Tu się zaryjemy! Ani kroku do tyłu! Tu i teraz... albo nigdy!”.

Ale nie można przesadzać w wyrażaniu owego „zaciśnięcia”, gdyż – jak wynika z historii – to nie było w stylu Rozwadowskiego. Generał był pogodnym i rzeczowym optymistą, a na pytanie o to, co się stanie, gdy bolszewicy przejdą Wisłę w Warszawie lub jej pobliżu odpowiedział: „No to

ich wystrzelamy na Krakowskim Przedmieściu”.

Tę właśnie ideę ma obrazować wariant 3, a historyczne słowa o Krakowskim Przedmieściu (przywoływane przez nas już w artykule z roku 2013) są jednym z owych koronnych argumentów za taką właśnie lokalizacją pomnika.

Arkusz VI

Ogólny profil całego pomnika

Dotąd prezentowano kolejne elementy pomnika, więc oto na zakończenie wygląd całości.

dr Marcin Drewicz, Warszawa, 29 listopada 2018 roku

Wszelkie prawa zastrzeżone

Wydanie I

Nakład: 10 (dziesięć) ręcznie numerowanych egzemplarzy

Egzemplarz nr 2. / 10

Warszawa, maj 2019